

اولین همایش علمی پژوهشی توسعه و ترویج فرهنگ و هنر ایران

art.confashr.ir

بررسی نماد شناسی و نقوش پرندگان در هنر پارچه بافی دوره ساسانی و صفویه

علی محمودی عالمی، لیلا بیاتی

۱- استادیار گروه هنر دانشگاه مارلیک نوشهر alimehmodialemi@yahoo.com

۲- کارشناسی ارشد رشته طراحی پارچه و لباس، دانشگاه مارلیک bayatileyla39@gmail.com

چکیده

بدوم تردید دوره ساسانی را می توان یکی از دوره های درخشان فرهنگ و هنر در ایران داشت . نه تنها معماری بی نظیرش تجلی گاه اندیشه ، ذوق و هنر است بلکه سایر مصنوعات به طور اعم و منسوجات و بافته های پارچه این دوره به طور اخص از نشانه بارزی از فرهنگ متعالی این عصر است که با آداب و رسوم و اعتقادات مردم این دوره رابطه تنگاتنگ دارد .

رمز یا نماد بیان ادراکی و مشهود است که باید جایگزین چیزی مخمی و مکتوم شود و این ماهیت در نقوش هر دوره کاملاً قابل مشاهده است . در این پژوهش ، با استفاده ارزش های تاریخی ، توصیفی و تطبیقی سعی در ردیابی عناصر نقوش منسوجات ساسانی با صفوی توجه به کیفیات فرمی و محتوای آنها ، در منسوجات دیگر دوره ی درخشان فرهنگ و هنر ایران ، یعنی دوران طلایی صفوی شده است که به عنوان دوره اوج درخشش دیگر دوره درخشان و هنر ایران به شمار می رود . بررسی عطفی و نهاد شناسانه و تطبیقی نقوش منسوجات در دوره پرداخته و با مقایسه عناصر بایکدیگر تأثیری پذیری عصر صفوی از این نقوش اشاره کرده است . هدف معرفی و شناخت و بیان نقوش پرندگان کشف شده در هنر پارچه بافی دوران ساسانی هست . این نقوش در پارچه ساسانی و صفوی بیشتر شامل : پرندگان آبی ، خروس ، طاووس ، سیمرغ ، عقاب ، مرغابی ، و قرقاول می باشند . که همه از مفاهیم بنیادی و شاید راز آمیزی برخوردارند . تنوع زیبایی نقوش بافته بی نصیب نمانده است .

واژگان کلیدی

نماد ، نقوش پرندگان ، پارچه بافی ساسانی ، پارچه بافی صفویه